

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

همسار دادگاه حقوقی

حل دهم

مبحث: انجلاز معامله

(فسخ، انفساخ، تفاسیخ)

همراه با نمونه آراء کاربردی

دکتر حمزه داؤدی

(مستشار دادگاه تجدید نظر کرمانشاه)

مجید عطایی جنتی

(رئیس شعبه دادگاه عمومی حقوقی)

اعظم بدربی

(دادرس اجرای احکام مدنی)

نشر حقوق پویا

سرشناسه: رشیدی، علی

عنوان و نام پدیدآور: همیار دادگاه حقوقی اعلیٰ رشیدی، مجید عطایی جنتی، فاطمه واحدی کبیری مشخصات نشر: قم، حقوق پویا، ۱۴۰۱

مشخصات ظاهری: وزیری، ۳۹۲ صفحه

شابک دوره: ۹۷۸-۶۲۲-۶۷۷۵-۵۲-۳

شابک جلد دهم: ۹۷۸-۶۲۲-۶۷۷۵-۹۸-۴

وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا

یادداشت: فهرست‌نویسی براساس جلد دوم، ۱۴۰۱.

یادداشت: پدیدآوران جلد سوم علی رشیدی، مجید عطایی جنتی، مریم ذیعی، فائزه حصاری است.

یادداشت: پدیدآوران جلد چهارم و پنجم علی رشیدی، عجیب عطایی جنتی، هاجر گلنشاد است.

یادداشت: پدیدآوران جلد ششم بهروز محمدی مهر، مجید عطایی جنتی، هدی سالاری‌شاپوری شهری است.

یادداشت: پدیدآوران جلد هفتم و جلد نهم محمد رضا ادریسیان، مجید عطایی جنتی، اعظم بدیری است.

یادداشت: پدیدآوران جلد دهم حمزه داوودی، مجید عطایی جنتی، اعظم بدیری است.

یادداشت: جلد اول: (۱۴۰۲) (قیمت).

مندرجات: ۱. مبحث ازام به تنظیم سند همراه با نمونه آرای کاربردی. - ج. ۲. مبحث خلع ید. - ج. ۴. مبحث قلع و قمع همراه با

نمونه آرای کاربردی. - ج. ۶. مبحث اعسار از پرداخت مکحوم به همراه با نمونه آرای کاربردی. - ج. ۷. مبحث: دعماوی ثلاث همراه

با نمونه آرای کاربردی. - ج. ۹. مبحث دعماوی ثلاث همراه با نمونه آرای کاربردی. - ج. ۱۰. مبحث اتحال معامله (فسخ انفصال

تفسیخ) همراه با نمونه آرای کاربردی

موضوع: ثبت — ایران — دعماوی

روید فضایی — ایران

شناسه افزوده: عطایی جنتی، مجید

شناسه افزوده: واحدی کبیری، فاطمه

رده بندی کنگره: KMH ۵۶

رده بندی دیوبی: ۳۴۶/۵۵۰۴۳۸

شماره کتابشناسی ملی: ۸۹۱۲۱

هرگونه تکثیر (اعم از چاپ، کپی و PDF...) این اثر بدون آخذ مجوز از ناشر خلاف قانون بوده
و پیگرد قانونی دارد. لطفاً در صورت مشاهده موارد رابطه شماره تلفن های ذیل اطلاع دهید.

همیار دادگاه حقوقی / جلد دهم

مبحث: اتحال معامله (فسخ، انفصال، تفسیخ)

همراه با نمونه آرای کاربردی

حقوق پویا

۵. کتر حمزه داوودی، مجید عطایی جنتی، اعظم بدیری

ناشر: حقوق پویا ■ چاپ: اول ۱۴۰۲ ■ تعداد: ۲۰۰ نسخه ■ قیمت: ۴۱۲,۰۰۰ تومان

شابک دوره: ۹۷۸-۶۲۲-۶۷۷۵-۵۲-۳ ■ شابک جلد دهم: ۹۷۸-۶۲۲-۶۷۷۵-۹۸-۴

قم / خیابان ارم / جنب بانک ملی / پاساز ناشریان / پلاک ۲۲ تلفن: ۰۲۵۳۷۷۴۹۱۲۷۴

ثبت سفارش از طریق پیام رسان های اینترنتی و تلگرام توسط شماره: ۰۹۱۲۶۵۲۵۰۷۰

■ کانال تلگرام: nashrehoghoghepoya ■ کانال اینتا: hoghoghepoyapub

■ کانال پیام رسان به: pooya_law ■ کانال پیام رسان سروش:

■ فروشگاه اینترنتی: www.hpbook.ir

ارسال کتاب به تمام نقاط کشور

نمرت مطالب

۸ ..... مقدمه

فصل اول: رسیدگی شکلی به دعوای تایید فسخ

۱۰	بخش اول: صلاحیت
۱۰	مبحث اول: صلاحیت ذاتی
۱۵	مبحث دوم: صلاحیت محلی
۳۴	مبحث سوم: اقامه دعوی تایید فسخ به عنوان دعوی تقابل
۳۷	بخش دوم: دادخواست
۳۷	مبحث اول: شرایط عمومی دادخواست
۳۷	گفتار اول: ذکر واژه تایید در دعوای فسخ قرارداد
۴۵	مبحث دوم: شرایط اختصاصی دادخواست (طريقیت یا موضوعیت داشتن اظهارنامه)
۵۹	مبحث سوم: تعدد اسباب متعدد در یک دادخواست
۶۳	مبحث چهارم: تبیین ماده ۱۴۲ قانون آیین دادرسی مدنی
۶۵	مبحث پنجم: طرح دعوای فسخ معامله در دادخواست بدون اضافه کردن قید واژه تایید
۶۷	مبحث ششم: اقامه دعوی «تایید فسخ» بدون مطالبه‌ی آثار ناشی از فسخ
۷۱	مبحث هفتم: خواسته فسخ و ابطال قرارداد در یک دادخواست
۷۵	مبحث هشتم: خواندگان دعوی «تایید فسخ»
۷۷	بخش سوم: مالی یا غیرمالی بودن دعوای تایید فسخ
۷۷	بخش چهارم: هزینه دادرسی
۷۸	بخش پنجم: میزان حق الوکاله و تمبر مالیاتی و کیل

۷۸ ..... بخش ششم: دستور موقت.....

فصل دوم: رسیدگی ماهوی به دعوای تایید فسخ..... ۸۱

بخش اول: شرط اول: احراز باطل نبودن عقدی که تقاضای فسخ آن شده..... ۸۲

مبحث اول: رسیدگی دادگاه به بطلان عقد در دادخواست تایید فسخ

بدون استناد طرفین ۸۶

بخش دوم: شرط دوم: احراز بقای عقد تا زمان تقدیم دادخواست..... ۸۷

بخش سوم: بخش سوم: احراز موجبات حق فسخ (خیار) ۹۱

مبحث اول: خیار مجلس ۱۰۲

مبحث دوم: خیار حیوان ۱۰۲

مبحث سوم: خیار شرط ۱۰۲

گفتار اول: درج شرط فسخ از ناحیه بایع در مبایعه نامه در صورت عدم پرداخت

چکهای پرداختی بابت ثمن ۱۰۴

گفتار دوم: درج شرط فسخ معامله توسط طرفین در صورت پرداخت وجه ۱۰۹

گفتار سوم: شرط پرداخت ثمن توسط مشتری در زمان معین و حق فسخ

توضیح بایع در صورت عدم پرداخت ثمن ۱۱۰

گفتار چهارم: درج شرط فسخ برای بایع در صورت عدم حضور خریدار در موعد

مقرر در دفترخانه ۱۱۳

مبحث چهارم: خیار تاخیر ثمن ۱۱۵

گفتار اول: عدم پرداخت ثمن معامله و تکلیف بایع در این خصوص ۱۲۰

گفتار دوم: عدم امکان استفاده از خیار تاخیر ثمن در صورت ارائه چک مدت

دار بابت ثمن ۱۲۲

مبحث پنجم: خیار رویت و تخلف وصف ۱۲۳

مبحث ششم: خیار غبن ۱۲۴

مبحث هفتم: خیار عیب ۱۲۶

گفتار اول: تاثیر اسقاط کافه خیارات بر خیار عیب ۱۳۱

گفتار دوم: اسقاط کافه خیارات من جمله خیار عیب در متن مبایعه نامه و

شمول یا عدم شمول آن در خصوص حق ارش ۱۳۳

گفتار سوم: اسقاط کافه خیارات در صدر مبایعه نامه و درج شرط فسخ در ذیل مبایعه نامه.....	۱۳۹
گفتار چهارم: فوریت یا عدم فوریت خیار عیب در مورد حق ارش.....	۱۴۲
گفتار پنجم: ماهیت حقوقی گارانتی و تاثیر آن بر ساقط شدن خیار عیب.....	۱۴۴
گفتار ششم: دادخواست فسخ بیع با وجود مطالبه خسارت ناشی از عیب.....	۱۴۵
گفتار هفتم: شرایط فسخ قرارداد به دلیل عیب مبیع در فرض تخصص خریدار.....	۱۴۷
مبحث هشتم: خیار تدلیس	۱۴۹
گفتار اول: صدق یا عدم صدق تدلیس در فروش ملک رهنی بدون ذکر رهن بودن ملک در قرارداد.....	۱۵۰
مبحث نهم: خیار بعض صفقه.....	۱۵۲
مبحث دهم: خیار تعذر تسلیم.....	۱۵۹
مبحث یازدهم: خیار تغليس.....	۱۶۰
بخش چهارم: قصد اعلام حق خیار.....	۱۶۱
فصل سوم: متغیرات دعوای تایید فسخ	۱۶۵
بخش اول: صدور یا عدم صدور اجرائیه در دعوای تایید فسخ.....	۱۶۶
بخش دوم: پرداخت یا عدم پرداخت دستمزد بنگاه دار در صورت فسخ معامله.....	۱۶۸
بخش سوم: تاثیر فسخ قرارداد بر معاملات بعد از عقد و قبل از فسخ.....	۱۶۹
بخش چهارم: حکم به فسخ معامله و تعیین تکلیف ثمن معامله.....	۲۱۴
بخش پنجم: مطالبه وجه چک از سوی دارنده آن (امضای فعلی معامله).....	۲۱۹
بخش ششم: دادخواست تایید فسخ معامله و استرداد ثمن به نوخ روز.....	۲۲۲
بخش نهم: استفاده بایع و مشتری از حق حبس در صورت فسخ بیع.....	۲۴۵
بخش دهم: وضعیت منصوبات ایجاد شده توسط خریدار زمین پس از فسخ معامله.....	۲۴۶
بخش یازدهم: اسقاط کافه خیارات از جانب خریدار و فروشنده و اعتبار توافقات بعدی در این خصوص.....	۲۴۸
بخش دوازدهم: امکان استرداد ثمن معامله به نوخ روز در فرض فسخ بیع.....	۲۴۹

بخش سیزدهم: طرح دعوای تایید فسخ بعد از حکم به الزام به تنظیم سند.....	۲۵۱
بخش چهاردهم: فسخ معامله بدون اخذ رای تایید فسخ از دادگاه.....	۲۵۵
بخش پانزدهم: معنای فوریت فسخ.....	۲۵۸
بخش شانزدهم: اثر تمویض چک موضوع قرارداد بر حق فسخ فروشنده	۲۶۶
بخش هفدهم: استداد ثمن معامله قبل از دادخواست تایید فسخ معامله	۲۶۹
بخش هیجدهم: تجزیه حق فسخ.....	۲۷۲
بخش نوزدهم: دینفع استداد ثمن در فرض پرداخت آن توسط ثالث و فسخ معامله.....	۲۸۱
بخش بیست: اثر انتساب عدم پرداخت وجه چک به دارنده بر تحقق حق فسخ.....	۲۸۴
بخش بیست و یکم: اعراض از حق فسخ.....	۲۸۶
بخش بیست و دوم: اعمال حق فسخ در صورت اسقاط کافه خیارات.....	۲۸۸
بخش بیست و سوم: آثار فسخ معامله از زمان تحقق شرط فسخ یا زمان اعلام فسخ به طرف مقابل.....	۲۸۹
بخش بیست و چهارم: فسخ بیع بدون نیاز به تقدیم دادخواست ابطال سند	۲۹۰

فصل چهارم: رسیدگی ماهوی به دعوای تایید انفساخ (شرط فاسخ) ۲۹۱.....

بخش اول: اقامه دعوای اعلام انفساخ قرارداد بدون مطالبه‌ی آثار آن.....	۲۹۸
بخش دوم: عدم پرداخت یک فقره چک از مجموع یارزده فقره چک و تأثیر آن بر انفساخ قرارداد.....	۳۰۹
بخش سوم: اثر انفساخ قرارداد بر شروط ضمن عقد.....	۳۱۱

فصل پنجم: اقاله (تفاسخ) ۳۱۳.....

بخش اول: غیرقابل استماع بودن دعوای اثبات اقاله به صورت علی حد و بدون مطالبه آثار آن.....	۳۱۵
بخش دوم: مسترد نمودن ثمن از ناحیه بایع به مشتری و سکوت مشتری در این خصوص (اقاله عملی).....	۳۲۱
بخش سوم: همزمان بودن رضایت و اراده طرفین در اقاله	۳۲۸
بخش چهارم: امکان انتقال حق اقاله به قائم مقام	۳۳۴

فصل ششم: فمهنه آرا ۳۳۹.....

۳۴۰	بخش اول: قبول تایید انفساخ
۳۴۲	بخش دوم: رد تایید انفساخ
۳۴۴	فسخ قرارداد؛ عیب مبیع و استرداد ثمن
۳۴۶	فوریت در اعمال خیار تخلف از شرط در عقود دائم
۳۴۹	فوریت در اعمال خیار تخلف از شرط در عقود موقت
۳۵۵	مطالبه ارش خودرو؛ محکومیت
۳۵۷	مطالبه خسارت بجای ارش و عدم امکان استماع دعوای
۳۵۹	نقض رای غیابی؛ اطلاع از عیب خودرو
۳۶۰	نقض حکم صادره از شورای حل اختلاف و صدور قرار عدم استماع دعوای به خواسته استرداد ثمن بدون طرح خواسته تایید فسخ قرارداد
۳۶۲	نقض حکم صادره از شورای حل اختلاف و صدور حکم بر بی حقی تجدیدنظرخوانده به خاطر انگذاری شرط اسقاط کافه خیارات بر مطالبه ارش ناشی از خیال عیب
۳۶۴	احراز شرط فاسخ از قيد فسخ در قرارداد
۳۶۷	اسقاط کافه خیارات در قراردادها
۳۶۹	اقاله عملی
۳۷۰	بطلان دعوای، عدم احراز حق فسخ
۳۷۲	شرط فاسخ عرفی؛ احراز آن از قيد فسخ در قرارداد تنظیمی
۳۷۵	ضرورت فسخ اولیه در پرونده تایید فسخ توسط ذوالخیار
۳۷۶	عدم احراز شرط فاسخ در قرارداد؛ التفات به حسن نیت قراردادی
۳۸۶	عدم استماع دعوای فسخ و ابطال و ... از چند جهت
۳۸۸	عدم امکان مطالبه ارش علیرغم اسقاط خیار عیب
۳۹۰	تائیرگذاری اسقاط کافه خیارات بر مطالبه ارش

یکی دیگر از دعاوی که در محاکم حقوقی بسیار مطرح می‌شود، دعاوی مربوط به انحلال معامله اعم از فسخ، تفاسخ (اقله) و انفساخ است که خواهان با انگیزه‌های مختلف نسبت به طرح این دعاوی اقدام می‌نماید و در کتاب حاضر به مانند مجلدهای قبل به صورت پرونده محور، ابتدا امور شکلی رسیدگی به دعاوی فوق الذکر شامل مبحث صلاحیت، دادخواست، مالی و غیر مالی بودن و ... بررسی و سپس به امور ماهوی رسیدگی به دعاوی فوق الذکر پرداخته می‌شود.